

Fagbilag

Service og transport

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Det faglige tema omfatter elementer fra beskæftigelsesområder, som relaterer til service og transport, herunder søfart mv.

Der arbejdes med et eksemplarisk afgrænset fagligt område inden for det faglige tema med håndtering, produktion, servicering, samt levering af serviceydelser og produkter til forskellige forbrugergrupper og/eller kunder.

Undervisningen er kendetegnet ved at arbejde i autentiske værkstedsfaciliteter og miljøer, med en mulighed for produktion af varer og ydelser og med anvendelse af det for fagområdet karakteristiske arbejdstøj og værktøj, udstyr og materialer.

1.2 Formål

Formålet med det faglige tema er, at eleven opnår kendskab til, erfaringer med og forståelse for et afgrænset område inden for det faglige tema. Desuden skal det faglige tema bidrage til elevens forudsætninger for at træffe valg om uddannelse og erhverv.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Undervisningen på introducerende niveau tilrettelægges med udgangspunkt i elevens forudsætninger og i overensstemmelse med de mål, der fremgår af elevens uddannelses- og forløbsplan. Undervisningen på introducerende niveau skal give eleven konkret og praktisk introduktion til det faglige tema og give eleven faglige forudsætninger for at indgå på et undervisningsniveau.

Undervisningens mål på hvert undervisningsniveau svarer til præstationsstandarderne FGU 1-3:

FGU præstationsstandarder

FGU niveau 1	FGU niveau 2	FGU niveau 3
<p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • medvirke til håndtering, produktion, servicering samt levering af service ydelser og produkter i et professionelt miljø i kendte situationer og under vejledning • udvise interesse for og vilje til at udvikle faglige, sociale og personlige kompetencer med relevans indenfor det faglige tema. 	<p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • med begyndende selvstændighed og ansvarlighed gennemføre håndtering, produktion, servicering samt levering af service ydelser og produkter • fungere i et professionelt miljø, i kendte situationer eller kan udføre mere komplicerede opgaver under vejledning • med begyndende selvstændighed sætte sig ind i forhold, der har betydning for den aktuelle opgave. 	<p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge og gennemføre håndtering, produktion, servicering samt levering af service ydelser og produkter, i et professionelt miljø i en rutinemæssige eller kendt situation, alene og i samarbejde med andre • selvstændigt sætte sig ind i forhold, der er nødvendige for den aktuelle opgave, og kan kommunikere med andre derom • udvise fleksibilitet og omstillings-evne.

Præstationsstandarderne angiver den kompleksitet, ansvar og selvstændighed, som eleven skal kunne udvise inden for viden, færdigheder og kompetencer, når eleven har opnået niveauet.

Eleven har viden om:

- produkter og materialers egenskaber og anvendelse
- fagsprog, der hører til det faglige område
- sikkerhedsforanstaltninger inden for det faglige område
- normer og kulturer inden for fagområdet
- kvalitetskrav og standarder i forhold til de konkrete opgaver
- uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder inden for fagområdet.

Eleven har færdigheder i:

- anvendelse af produkter og materialer til service- og transportområdet
- anvendelse af hjælpemidler, redskaber og maskiner
- håndtering, produktion, servicering samt levering af serviceydelser og produkter
- overholdelse af sikkerhedskrav og ergonomisk korrekt udførelse af arbejdet
- anvendelse af relevant fagsprog i den faglige kommunikation.

Eleven har kompetencer til at kunne:

- planlægge og gennemføre arbejdsopgaver alene eller i samarbejde med andre
- kvalitetssikre proces og opgave
- sikre miljømæssige hensyn
- tage medansvar for samarbejde og trivsel på arbejdspladsen
- bidrage til valg af opgave med henblik på at opbygge ejerskab og motivation samt evne at træffe valg
- søge praktikplads eller beskæftigelse målrettet det ønskede fagområde.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i reelle opgaver. I forbindelse med og på baggrund af opgaverne undervises der i fagfaglige emner og problemstillinger.

Undervisningen følger i øvrigt de generelle didaktiske principper for FGU.

3.2 Undervisnings- og arbejdsformer

Der arbejdes med et afgrænset område indenfor service og transport enten på et skoleværksted eller i en virksomhed. Der arbejdes praksisnært og anvendelsesorienteret med henblik på reelle opgaver i forpligtede praksisfællesskaber, hvor arbejdet så vidt muligt tilrettelægges med opgaver, som i sig selv stiller krav til kvalitet og aflevering til tiden. Arbejdet tilrettelægges med sidemandsoplæring og principper fra mesterlære. Eleven indgår i relation til kunden/tredjepart om opgaven.

Arbejdet tilrettelægges helhedsorienteret og i relevant omfang i samspil med andre fag. Arbejdsformerne skal bestå af ca. 2/3 værkstedsarbejde eller arbejde i en virksomhed og ca. 1/3 teoretisk undervisning. Værkstedsarbejdet og den teoretiske undervisning skal i videst muligt omfang integreres.

3.3 It

It og digitale teknologier skal inddrages i det faglige tema, så undervisningen afspejler digitaliseringen i det arbejds- og skoleliv, som eleven skal være en del af.

It skal indgå som fagligt og didaktisk redskab med henblik på, at eleverne opnår digitale kompetencer og færdigheder inden for temaet samt digital dannelse.

It integreres overalt i undervisningen, hvor det er relevant. Eksempelvis som redskab i den faglige undervisning, f.eks. til beregning af ruteplanlægning, prisberegning osv. Derudover til produktion, strukturering og organisering af elevernes arbejde samt til dokumentation og synliggørelse af elevernes arbejde og refleksioner.

3.4 Samspil med andre fag

Dele af undervisningen skal tilrettelægges med henblik på at styrke elevens færdigheder i minimum dansk og matematik.

Samspillet med andre fag skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

Der skal sikres samspil mellem det faglige tema og dansk, matematik og PASE. Andre fag og faglige temaer kan inddrages.

Samspillet med de almene fag skal understøtte at opgaveløsning i forbindelse med produktion, virksomhedspraktik og erhvervstræning i størst muligt omfang skal være udgangspunkt for teoretisk undervisning i de almene fag. Denne undervisning skal i størst muligt omfang foregå i direkte relation til opgaveløsningen i værkstedet eller praktikken.

3.5 Sproglig opmærksomhed

Mundtligt og skriftligt sprog indgår som en del af arbejdet med service og transport. Undervisningen skal sikre sproglig udvikling i form af faglig læsning og skrivning og undervisningen skal tilrettelægges, så eleven introduceres mundtligt og skriftligt til fagområdets ord og metoder.

Undervisningen skal støtte eleven i udvikling af grundlæggende strategier til at læse, forstå og formidle service- og transportfaglige tekster.

Eleven skal føres fra hverdagssproget over i fagsproget.

4. Evaluering/dokumentation

4.1 Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering af elevens deltagelse og læring samt af undervisningen er at sætte fokus på at motivere og styrke elevens oplevelse af at gøre fremskridt og mestre det faglige tema.

Evalueringen skal omfatte:

1. *Elevens læring og udvikling, herunder*

- viden, færdigheder og kompetencer
- arbejdsindsats
- engagement og interesse for det faglige tema
- ansvar og selvstændighed i undervisningen.

Evalueringen skal ligeledes omfatte en dialog med eleven om uddannelses- og beskæftigelsesvalg set i relation til elevens udbytte af forløbet.

Til at understøtte en dialog mellem eleven og underviseren skal der være et værktøj, som synliggør elevens progression. Værktøjet tager afsæt i de mål, der gælder for det faglige tema.

2. *Undervisningens form og indhold*

Undervisningens form og indhold evalueres gennem samtale med eleven under arbejdet på værkstedet, ved vejledningssamtaler samt i klassen/gruppen. Evalueringen skal danne baggrund for eventuelle justeringer af undervisningens indhold og af undervisnings- og arbejdsform.

4.2 Faglig dokumentation/afsluttende standpunktsbedømmelse

Elevens niveaumæssige indplacering (introducerende niveau, FGU1, FGU2 eller FGU3-niveau) fremgår af elevens forløbsplan. Forløbsplanens angivelse af elevens niveau justeres i overensstemmelse med, at eleven opnår et højere niveau.

På baggrund af forløbsplanen arbejder eleven og lærerne systematisk med dokumentation af elevens læring med henblik på at fastholde og synliggøre progression.

Den faglige dokumentation anvendes i forbindelse med evaluering af elevens udvikling og læring, samt i forbindelse med standpunktsbedømmelse ved afslutning af niveau 1 og 2.

Eleven arbejder løbende med dokumentation af processer og produkter, som dokumenterer elevens arbejde med det faglige tema. Dokumentationen skal kunne omfatte både arbejdsprocesser og udarbejdelse af konkrete produkter. Dokumentationen kan omfatte konkrete produkter, tekst- og billedokumentation, videooptagelser, arbejdstegninger, notater, materialelister eller anden form for dokumentation, der er tilpasset det faglige tema.

Ved valg af dokumentation skal der lægges vægt på, at dokumentationen kan vise elevens viden om og færdigheder i grundlæggende arbejdsmetoder og anvendelse af fagtemaets tilhørende redskaber.

De nærmere krav og rammer for den faglige dokumentation fastsættes på institutionsniveau.

Hvis der gennemføres portfolioprøve, samles elevens dokumentation i en arbejdsportfolio, som skal danne grundlag for udarbejdelsen af en præsentationsportfolio til brug ved prøven.

Der gives afsluttende standpunktsbedømmelse på niveau 1 og 2. Elevens faglige dokumentation indgår som bedømmelsesgrundlag.

Ved standpunktsbedømmelsen lægges der vægt på, at eleven:

FGU niveau 1

- kan anvende de mest grundlæggende fagudtryk i relevante sammenhænge
- har grundlæggende kendskab til de mest basale arbejdsmetoder, materialer og sikkerhedsforanstaltninger
- kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder på et basalt niveau
- kan udarbejde simple produkter eller dele af produkter med en acceptabel kvalitet
- kan medvirke til produktion/service gennem simple arbejdsprocesser og på baggrund af supervision.

FGU niveau 2

- kan anvende korrekte fagudtryk i relevante sammenhænge
- kan redegøre for forskellige basale arbejdsmetoder, materialer og sikkerhedsforanstaltninger inden for fagområdet
- kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter
- kan forholde sig til kvaliteten af udarbejdede produkter, dele af produkter eller serviceydelser, og kan give forslag til forbedringer og korrektioner
- kan med begyndende selvstændighed tage ansvar for arbejdsprocesser (herunder gruppearbejde) til produktion/service.

Bedømmelsen "bestået/ikke bestået" anvendes.

4.3 Afsluttende prøve/prøveformer

Den afsluttende prøve kan gennemføres som en praktisk prøve på én arbejdsdag eller som en portfolioprøve. Prøveformen fastsættes af institutionen.

Praktisk prøve på én arbejdsdag

Prøven gennemføres på én arbejdsdag. Eksaminanden udfører alene eller i samarbejde med andre en produktion eller en serviceydelse eller kombinationer heraf. Den praktiske opgave stilles af eksaminator og kan være en konkret produktion eller serviceydelse til salg eller være tilrettelagt med prøven som formål.

Af opgaven fremgår, hvilken produktion eller serviceydelse eksaminanden skal udføre, og hvilke arbejdsopgaver eksaminanden eventuelt skal udarbejde som dokumentation ved prøven. Alle eksaminander kan stilles den samme opgave, eller opgaverne kan stilles individuelt.

Opgaven udleveres ved prøvens begyndelse, og eksaminator og censor sikrer, at eksaminanden har forstået opgaven, inden løsningen påbegyndes.

Eksaminator og censor observerer, udspørger, gør notater og sikrer sig, at de i løbet af dagen opnår et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag til at vurdere hver enkelt eksaminand.

Til hver eksaminand afsættes der sammenlagt 30 minutter til eksamination og votering. Meddelelse af bedømmelse til eksaminanderne sker ved arbejdsdagens afslutning.

Eksaminanden bedømmes individuelt ud fra det fremstillede produkt eller serviceydelse, dets kvalitet og arbejdsprocessen i løbet af arbejdsdagen.

Portfolioprøve

På baggrund af sin arbejdsportfolio udarbejder eksaminanden en præsentationsportfolio.

Læreren fastsætter de nærmere rammer for præsentationsportfolioens udformning, indhold og omfang. Præsentationsportfolioen indeholder udvalgt og bearbejdet materiale fra arbejdsportfolioen således, at det bearbejdede materiale afspejler eksaminandens aktuelle standpunkt. Præsentationsportfolioen skal indeholde dokumentation af processer og produkter, som dokumenterer eksaminandens arbejde med det faglige tema og aktuelle resultater heraf, herunder dokumentation af eventuelt konkret udarbejdede fysiske produkter. Læreren godkender præsentationsportfolioen som eksaminationsgrundlag.

Præsentationsportfolioen fremsendes til censor forud for prøven. Indeholder præsentationsportfolioen fysiske produkter, der ikke kan fremsendes til censor, informeres censor om disse ved vedlagt beskrivelse, billedokumentation eller anden form for information om produktet.

Der gennemføres en mundtlig prøve på 30 minutter pr. eksaminand inklusiv votering. Som udgangspunkt for eksaminationen og den faglige dialog fremlægger eksaminanden sin præsentationsportfolio.

4.3.1 Eksaminationsgrundlag

Praktisk prøve på én arbejdsdag

Eksaminationsgrundlaget er den praktiske opgave, som eksaminanden får stillet.

Portfolioprøve

Eksaminationsgrundlaget er eksaminandens præsentationsportfolio.

4.3.2 Bedømmelsesgrundlag

Praktisk prøve på én arbejdsdag

Bedømmelsesgrundlaget er det fremstillede produkt og/eller udført serviceydelse, herunder udarbejdet dokumentation og udførte arbejdsprocesser samt eksaminandens mundtlige præstation ved eksaminationen.

Portfolioprøve

Bedømmelsesgrundlaget er eksaminandens portfolio, herunder eventuelle fysiske produkter og eksaminandens mundtlige præstation.

4.3.3 Bedømmeskriterier

FGU niveau 3

Praktisk prøve på én arbejdsdag

Ved bedømmelsen lægges der vægt på:

- at kvaliteten af det praktiske produkt/serviceydelse lever op til den stillede opgaves krav
- at det praktiske produkt enten kan sælges til en kunde, som det er, eller eksaminanden kan gøre rede for, hvilke forbedringer og korrektioner, der skal til, for at gøre produktet salgbart
- at eksaminanden kan vise basal viden om metoder og normer inden for fagtemaet
- eksaminandens faglige løsning af den stillede opgave
- at eksaminanden har kunnet søge og anvende relevant information til brug ved løsning af den stillede opgave
- at eksaminanden kan anvende korrekt fagsprog i sin kommunikation med eksaminator og censor
- at eksaminanden udviser ansvar for arbejdsprocessen.

Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering af eksaminandens samlede præstation. Eksaminandens præstation bedømmes "bestået/ikke bestået" i forhold til det faglige temas mål.

Portfolioprøve

Ved bedømmelsen lægges der vægt på at eksaminanden:

- har udarbejdet en præsentationsportfolio, som indeholder relevant og tilstrækkelig dokumentation af de valgte produktioner/processer
- i sin mundtlige præstation demonstrerer tilstrækkelig viden om materialer, sikkerhedsmæssige forhold, funktioner, fremstillings- og arbejdsprocesser og reparationsmetoder
- dokumenterer basal viden om metoder og normer inden for fagtemaet
- dokumenterer relevant løsning af faglige problemstillinger
- har kunnet søge og anvende relevant information til brug ved løsning af de dokumenterede opgaver
- i portfolioen har anvendt korrekt fagsprog
- ved den mundtlige eksamination anvender korrekt fagsprog
- kan forklare de særlige faglige udfordringer i de beskrevne arbejdsprocesser.

Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering af eksaminandens samlede præstation. Eksaminandens præstation bedømmes ”bestået/ikke bestået” i forhold til det faglige temas mål.